

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Area Code 212
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

No. 60 ★ ★ ★ ★ ★ Penktadienis, Rugpiūčio (August) 9, 1968, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ Metai 56-iejį

KRISLAI

Socializmas laimės
Provokatoriai veikia
Svedijos ministro žodis
Du milijonai miršta
Audringa kovotoja

Rašo J. Gasiūnas

Čekoslovakijoje paskelbtos reformos sudarė imperialistams viltį apsidirbti su socializmu toje šalyje ir susilpninti socialimo stovyklą.

Vokietijos revanšistai, buvę hitleriniai generolai, kapitalistai, Prancūzijos naujasis premjeras Couve, Amerikos Centrinės žvalgybos agentūra visi kaip išalkę žvėrys laukė aukos.

Bet jie dar kartą atkando dantis į kietą socialistinės stovyklos vienybę.

Pastoji jiems kelią Varšuvos militarinės sutarties valstybės, pravedusios Čekoslovakijoje manevrus. Po to sekė Čekoslovakijos ir Tarybų Sąjungos kompartijų viršūnių pasitarimai, vėliau pasitarimai Varšuvos sutarties šalių. Čekoslovakijos vadovybė buvo draugiškai persergėta, kad ji su savo reformomis nesustiprintų vidujinių ir išaukštinų socializmo priešų. Bendrame pareiškime pasizadėta visiems bendrai ginti Čekoslovakijos rubežius ir nepriklausomybę, socialistinėms šalims laikytis vienybės.

Atrodo, kad bendri pasitarimai sutvirtino socialistinės stovyklos vienybę kovoje su jos priešais.

Meksikos Komunistų Centro Komitetas pareiškė, kad studentų demonstracijų metu išleisti neva Kompartijos atsišaukimai buvo apgavingi, provokatoriški.

Partija nurodo, kad tokias atsišaukimas galėjo išleisti Jungtinių Valstijų Centralinės žvalgybos Agentūra tikslu pasitarnauti reakcijai, kuri smarkiai kelia galvą Meksikojė.

Pasiremdama provokatoriškais lapeliais, valdžia areštavo 7 Kompartijos vadus ir kaltina juos maišto kėlimu ir t. t.

Svedijos švietimo ministras Olof Palme labai teisingai atremė Vietnamo karo rėmėjus, kurie nori įrodyti, kad tik mažai žmonių dalis priešinga karui ir nekenčia Amerikos.

Jis nurodo, kad "didžiulė dauguma žmonių atmeta šį karą, nori baigti kančias, nori suteikti Vietnamo žmonėms teisę apsispręsti savo ateitį!"

Demokratiniai žmonės mano, kad Jungtinių Valstijų karas Vietname nepadeda demokratinėms idealams ne tik Vietname, bet ir visame pasaulyje. Jie ragina Ameriką baigti Vietnamo karą.

Ar žinote, kad nuo vėžio ligų kasmet pasaulyje miršta maždaug apie du milijonus žmonių?

Vėžio ligomis sergančių viename pasaulyje apskaičiuojama apie penkis milijonus žmonių.

Pasaulinė Sveikatos Organizacija, Jungtinių Tautų sukurta ir palaikoma, primena!

Ragina JAV tartis su partizanais

Paryžius. — Šiaurės Vietnamo atstovas Nguyen T. Le pareiškė, kad tuomet, kai Amerika sustos bombarduoti Šiaurės Vietnamą, turėtų tartis su Pietų Vietnamo Nacionaliniu Išsilaisvinimo Frontu, kaip baigti karą Vietname.

Le nurodo, kad be Vietnamo partizanų dalyvavimo taikos derybose Vietnamo karą nebus galima baigti.

Todėl amerikiečiai turi tiesioginiai tartis su Nacionaliniu Išsilaisvinimo Frontu, kuris vadovauja kovai prieš agresorius.

Paryžiaus derybos jokios pažangos nepadarė. Jungtinės Valstijos šiuo metu dar smarkiau bombarduoja Šiaurės Vietnamą, tik mažesnę jo teritoriją.

Mirė filmų direktorius San Francisco. — Mirė Alexander C. Hall, 74 metų, dirgavęs 20 filmų.

Pusė trafiko nelaimių išrinka dėl išigėrusių vairuotojų

Washington. — Transportacijos Departamentas, plačiai tyrinėjęs trafiko nelaimes, dabar skelbia, kad pusė nelaimių paeina nuo išigėrusių vairuotojų.

Alkoholinius gėrimus naudoję vairuotojai yra atsakingi maždaug už 25,000 žmonių reikalą paastrinti kovą su vėžio ligomis.

Sofija Mažeikienė man buvo pažįstama nuo 1920 metų. Kai Mažeikai apsigyveno Clevelande, tai pas juos buvo pirmas iš kitų miestų atvykusiems vieta. Daug kartų man teko pas juos apsisėti.

Audringose ekonominės krizės kovose, siautėjusiose nuo 1929 metų, Clevelande Mažeikienė buvo pirmose eilėse. Ji vadovavo eisenoms, gatvėse prakalbas sakė. Ji visur pasižymėdavo, kaip audringa kovotoja už darbo žmonių reikalus.

Gaila, kad jos sveikata per anksti pašljo. Dabar mūsų tarpe Sofijos nebėra. Nuširdi užuojauta Jonui Mažeikai.

"Laisvės" naudai trys parengimai viena diena — rugpiūčio 18. Vienas Worcesteryje, kitas — Waterburyje, trečias — San Franciske. Turime viltį, kad visi trys labai gerai pavyks.

Norisi priminti mūsų judėjimo ilgametę eilinę veteranę Agotą Norkienę, daug metų veikusią Pittsburghe, o dabar — San Franciske. Ji "Laisvės" skaitytoja nuo pirmojo "L." numerio.

Minėdama 85 metų gimtadienį, Agota Norkienė pamoka visas rūp. 18 d. parengimo lešas. Tai gausi ir pavyzdinga "Laisvei" parama. Visoms valstybėms ir visoms ilgiausių metų mūsų Agotėlei!

remėjai taipgi prisideda prie demonstracijų Chicagoje, kad galėtų sutvirtinti McCarthy poziciją ir susilpninti Humphrey šansus laimėti demokratų kandidatūrą.

Mirė filmų direktorius San Francisco. — Mirė Alexander C. Hall, 74 metų, dirgavęs 20 filmų.

Bagdadas. — Irako naujas premjeras Al-Bakr perėmė savo kabinetą, pašalinęs iš valdžios tuos, kurie buvo linke nuolaidų daryti aliejaus kompanijoms.

Tėmytojai teigia, kad Al-Bakro ir revoliucinės tarybos politikis yra prie Arabų Baathistų (socialistų) partijos kairiosios frakcijos, pasukti Iraką į socialistinę stovyklą ir prie arabų politikos.

Nedarbas greitai auga

Puerto Rikoje nedarbas per 17 pastarųjų metų padidėjo 100 procentu, rašo laikraštis "El Mundo".

1950 m. ten buvo 160,000 bedarbių. 10 metų vėliau bedarbių skaičius siekė 243,000. 1967 m. jau pasiekė 316,000.

Austral. rūkymas mažėja

Melbourne. — Australijos taryba kovai prieš vėžio ligas skelbia, kad šiuo metu australiečiai sumažino rūkymą 8 procentais.

Kambodija vėl skundžia Jungtines Valstijas

Kambodijos valdžia pridavė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai protestą prieš Jungtines Valstijas. Savo proteste ji nurodo, kad Amerikos lėktuvai iš Pietu Vietnamo iau 17 kartų skraidė virš Kambodijos teritorijos, kai kur apšaudė kaimus ir aptaškė chemikalais.

Jaunimo festivalis jau baigėsi

Sofija, Bulgarija. — Penktasis jaunimo festivalis pasibaigė. Paskutinė diena buvo paskirta Hirošimos ir Nagasakio aukoms, kuriuos prieš 23 metus žuvo nuo Amerikos atominio bombų. Nustarta smarkiau kovoti už taiką, prieš branduolinius ginklus. Festivalis kviečia visus kovotojus už taiką suruošti demonstracijas prieš karą Vietname tarp lapkričio 17 ir 30 dienų.

Festivalyje dalyvavo apie 3,000 jaunuolių iš 143 šalių suvykę. Jie pasisakė už paramą dar likusių Afrikoje kolonijų išsilaisvinimui.

Daugiau kaip šešis tūkstančius specialistų šiemet išleido Tarybų Lietuvos aukštosios mokyklos. Nuotraukoje matome Vilniaus konservatorijos absolventus (iš kairės) A. Šivickį, V. Vainoraitę, A. Kybartą ir G. Kaukaitę-Zebriūnienę. M. Baranausko nuotr.

Irako valdžia linkus prieš socializmo

Washington. — Vice prezidentas Humphrey yra patvarkęs, kad Pietu Vietname galimi laisvi rinkimai. Sen. McCarthy jam atsakė, kad tokio dalyko prie dabartinių aplinkybių negalima turėti.

Teisingai McCarthy nurodė, kaip buvo praversti prieš pusantrų metų "laisvi rinkimai." Prezidentinis kandidatas T. D. Dzu prieš rinkimus buvo visai trukdomas, po rinkimų buvo sumintas ir laikomas po apsauga. Vėliau areštuotas ir dabar nuteistas penkiems metams ir išvežtas į sunkių darbų kalėjimą.

Jis nubaustas todėl, kad pasisakė už taiką ir koalicinę valdžią su partizanais.

Las Vegas. — Šio miesto taksivių vairuotojai susireikavo. Jiems vadovauja taksistų unija.

Turin, Italija. — 20 žmonių matė, kaip pavdus vygas G. Ebonon prigirdė savo žmoną, užtikta su kitu vyru.

R. Nixonas laimėjo nominaciją republikonų konvencijoje

Miami Beach, Fla. — Richardas Nixonas pirmu balsavimu republikonų konvencijoje surinko daugiau balsų, negu jam reikėjo. Rockefelleris ir Reaganas eavo po daug mažesnių skaičių delegatų balsų, nors jie iki paskutinės minutės žvejojė balsus.

Kai buvo provestas pirmasis balsavimas, tuomet Kalifornijos gub. Reaganas pasiūlė vienbalsiai užgirti Nixono kandidatūrą. Taip buvo ir padaryta. Vadinasi, republikonai vieningai laukysis už savo kandidatą Nixoną.

Laisvi rinkimai Pietu Vietname negali būti

Washington. — New Yorko advokatas Arthur Kinoy kaip 1,000 advokatų ir teisių profesorių pasmerkė teismų nuosprendį, kaip paikojingą žygį advokatams ginti priešingą pusę.

Dabar apeliacijų teismas atmetė dviejų žemesnių teismų kaltinimą advokatui teismai pripažino adv. A. Kinoy.

40,000 minėjo baisią tragediją Hirošimoje

Tokijas. — Hirošimoje į Taikos Parką susirinko daugiau kaip 40,000 žmonių minėti prieš 23 metus ištikusią tragediją, kurioje žuvo apie 200,000 žmonių. Tai buvo Amerikos atominės bombos aukos, kurių skaičius vis didėja. 1967 metais mirė 1,101 bombos apdegintas žmogus.

JAV ir Lenkija susitarė pensijų klausimu

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos ir Lenkija pasirašė sutartį, pagal kurią Lenkijoje gyvenantieji amerikiečiai, turį pensijų teisę Jungtinėse Valstijose, galės gauti pensijas Lenkijos valiuta.

92 JAV jaunuoliai gavo prieglaudą Svedijoje

Stockholmas. — Jau 92 amerikiečiai jaunuoliai, pabėgę iš armijos, gavo prieglaudą Svedijoje. Keletas jų yra patstatymą šioje apylinkėje.

Laimėjo civilinių teisių gynėjas

Washington. — New Yorko advokatas Arthur Kinoy kaip 1,000 advokatų ir teisių profesorių pasmerkė teismų nuosprendį, kaip paikojingą žygį advokatams ginti priešingą pusę.

Dabar apeliacijų teismas atmetė dviejų žemesnių teismų kaltinimą advokatui teismai pripažino adv. A. Kinoy.

Mirė maršalas Rokosovskis, Tarybų Sąjungos didvyris

Maskva. — Rugpiūčio 3 d. mirė Tarybų Sąjungos maršalas K.K. Rokosovskis, 71 metų amžiaus, antrojo karo didvyris.

Rokosovskis gimė Varšuvoje 1896 m. gruodžio 2 d. Caristinėje Rusijoje jis baigė armijos oficerių mokyklą, pirmajame kare dalyvavo, į Kompartiją įstojo 1917 metų revoliucijoje.

Antrajame kare jis pasižymėjo Maskvos ir Stalingrado frontuose. Jo vadovybėje buvo suduoti skaudūs hitlerininkams smūgiai.

Kai Lenkija buvo išlaisvinta, jis buvo socialistinės Lenkijos gynybos ministras. Vėliau persikėlė į Maskvą ir buvo ilgą laiką gynybos ministro pavaduotojas.

Jordanas skundžia Izraelį už mūšių pertraukos laužymą

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba gavė Jordano skundą prieš Izraelį. Jordanas kaltina Izraelį už mūšių pertraukos sutarties laužymą. Skunde nurodo, kad Izraelis naudoja lėktuvus ir patrankas, apšaudo Jordano teritoriją.

Rugpiūčio 4 d. Izraelio lėktuvai apšaudė kaimus tik už 12 mylių nuo Jordano sostinės Ammano, užmušė 23 civilinius. Tokių apšaudymų nuolat ištinka.

Uragvajaus darbininkai 200 amerikiečių pabėgo iš karo tarnybos

Montevideo. — Uragvajaus darbininkų unija centras paskelbė pareiškimą, kuriame nurodo, kad ultrareakcionieriai stengiasi paimti valdžios galią.

Unijų centro pareiškime pabrėžta, kad tuo metu darbininkai nušalyje nestovės. Jie skelbs generalinį streiką ir užims darbavietes.

Protestuoja raketų bazę

Bona. — Vakarų Vokietijos mieste Kemtene demonstravo daugiau kaip 2,000 žmonių, protestuodami prieš NATO raketų bazės statymą šioje apylinkėje.

už 12 mylių nuo Jordano sostinės Ammano, užmušė 23 civilinius. Tokių apšaudymų nuolat ištinka.

Izraelis sako, kad jo lėktuvai apšaudė arabų partizanų, kurie iš Jordano perina į Izraelio okupuotas arabu žemes ir ten padaro Izraeliui nuostolių.

Tokijas. — Japonijos spauda skelbia, kad daugiau kaip 200 Amerikos karių, kuriame nurodo, kad ultrareakcionieriai stengiasi paimti valdžios galią.

Jungtinės Valstijos prašo Japonijos policijos padėti surasti pabėgusius kareivius. Bėga todėl, kad jie paskirti karui Vietname

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos ir Lenkija pasirašė sutartį, pagal kurią Lenkijoje gyvenantieji amerikiečiai, turį pensijų teisę Jungtinėse Valstijose, galės gauti pensijas Lenkijos valiuta.

Pensijos skaitysis nuo 1968 metų sausio 1 d.

92 JAV jaunuoliai gavo prieglaudą Svedijoje

Stockholmas. — Jau 92 amerikiečiai jaunuoliai, pabėgę iš armijos, gavo prieglaudą Svedijoje. Keletas jų yra patstatymą šioje apylinkėje.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Ir Meksikoje studentų nerimas

SIOMIS dienomis Meksikoje smarkiai pasireiškė studentija. Nemažai susirėmimų su policija, daug areštų. Bet tai "nieko nauja," nes šiais laikais tik retas kuris kraštas neturi "bėdos" su savo studentija.

Kaip visose kapitalistinėse šalyse, taip Meksikoje valdžia pasiskubino už studentų riaušias pasmerkti komunistus. Kaitinimas parėmimui rodoma neseniai išleista brošiūra "Jaunimas linkui galios," kurioje kalba apie reikalą panaudoti ginklus laimėjimui tam tikrų reformų šalies aukštesiose mokyklose. Taip pat platinami kurstantieji lapeliai.

Bet štai Meksikos Komunistų Partijos vardu bene žymiausias Meksikos dailininkas Siqueiros išleido pareiškimą, kuriame parodoma, kad tiek ta brošiūra, tiek tie lapeliai nėra komunistų išleisti ir negali kalbėti už komunistus. Ši provokatoriška literatūra yra policijos paruošta ir išleista. Jos pagalba siekiama žmonių akyse diskredituoti Komunistų Partijos vardą ir prestižą.

Kai šalies valdžia ir policija griebiasi tokių biurių priemonių kovai prieš politinę partiją, parodo tos santvarkos praradimą pasitikėjimo liaudyje. Meksikoje nerimą kelia ne komunistai, bet baisiai sunkios liaudies gyvenimo sąlygos. O kad Meksikos liaudis skęsta didžiausiam skurde, tai pripažįsta kiekvienas, kuris yra plačiau susipažinęs su padėtimi toje Jungtinių Valstijų kaimyniškoje šalyje.

Po audros Čekoslovakijoje

SOCIALISTINIŲ šalių ir Tarybų Sąjungos komunistų pasitarimai ir susitarimai išblaiavė padangę. Čekoslovakija pasilieka ištikima Varšuvos pakto apsigynimo sąjungos nare. Jos pasizadėjimas savo šalyje neleisti reakcijai išgalėti ir budėti jos saugumo sargyboje parodo blaivaus proto laimėjimą. Visi pasaulinės reakcijos planai Čekoslovakiją išplėsti iš socialistinio pasaulio nuėjo niekais.

Bet ar tai jau reikšmė, kad kova su pakėlusiu galvą kapitalistinių elementų jau visiškai baigta. Taip manyti būtų klaida, ir reikia tikėtis, kad Čekoslovakijos Komunistų Partijos naujoji vadovybė su Aleksandru Dubčeku priešakyje taip nemano. Pralaimėjus mūsų reakcija nepasitraukia iš arenos. Ji vėl ir vėl išnaudos visus sunkumus tiek šalyje, tiek komunistų gretose, kad atsigriebtų ir siektų prarasto rojus atkariavimo.

Na, o kurstymų ir pūpovacijų iš lauko pusės irgi netrūksta. Štai mūsų Amerikoje. Ar manote, kapitalistinė reakcinė spauda liausis alasavojus? Kur tau: melų ir prasimanymų srautas nė kiek nesumažėjo po pasiektų susitarimų tarp Čekoslovakijos ir kitų socialistinių kraštų. Tik tos kurstymo propagandos tonas pasikeitė.

Krizė katalikų dvasininkijoje

POPIEŽIUS Paulius VI su savo enciklika susikėlė tokią audrą, kokios jis, matyt, nė sapne nesapnavo. Gal visoje popiežių istorijoje jokia enciklika nesulaukė tokių ginčų ir tokio pasipriešinimo, kokius gauna jo enciklika "Apie žmogaus gyvybę". Dabar beveik kasdien Paulius teisinasi ir ginasi, beveik pasigailėjimo ir susimylėjimo prašo.

Jam pagalbą skubina konservatyviški kardinolai ir vyskupai. Štai Rochesterio vyskupas Fulton J. Sheen popiežių jau paskelbė "kankiniu", kuris esąs kai kurių dvasininkų kryžiuojamas. Lygina jį prie Kristaus, kuris buvęs panašiai nukankintas.

Washingtono kardinolas O'Boyle šaukia, kad tie protestai prieš enciklika tiesiog padegė visą katalikų bažnyčią, kurią gelbėti jis šaukia visus vienuosius. Girdi, ištikimai "neškime tą kryžių, kurį nešti mus prašo pats Kristus". Tuo tarpu Washingtono to paties kardinolo diecezijoje iš 100 kunigų 52 padarė pareiškimą, kad jie protestuoja prieš popiežiaus enciklika.

Taip pat pranešama, kad judėjimas prieš popiežiaus enciklika tarpe Amerikos katalikų bažnyčios teologų nesulaikoma auga. Jau esą 222 teologai pasisakė prieš enciklika.

Kuo tai visa baigsis, sunku pasakyti. Tuo tarpu aišku, kad katalikų bažnyčia tapo įblokšta į didelę vidinę krizę.

JAM LĖŠŲ NĖSTINGA

Kol yra pasaulyje silpnųjų, kurie remia raketininkus Vilką ir Altą, tokių vadams malonu trankytis po pasaulį. Lėšų jiems nestinga.

Tai matosi iš Vliko pirmojo J. Valfūno pareiškimo,

mo, kad jis žada "ši rudenį lankytis Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Vatikane ir Ispanijoje." Ten jis stengsis gauti paramos jam ir jo kolegoms "išlaisvinti" mūsų Lietuvą. Ypač jam žinoma, "padės" kruvinasis Ispanijos generolas Franco.

Kas ką rašo ir sako

POPIEŽIUS, GIMDYMU KONTROLĖ IR JAV KOMUNISTAI

Naujasis anglų kalba dienraštis "Daily World" išdėsto Amerikos komunistų poziciją linkui popiežiaus paskelbtosios enciklikos "Apie žmogaus Gyvybę", kurioje jis griežtai pasmerkė visą judėjimą už kontroliavimą gimdymų skaičiaus. Savo vedamajame "Apie gimdymų kontrolę" laikraštis rugp. 1 d. klausimą skelia į dvi dalis, tai yra, atsako į du argumentus, kurie naudojami prieš popiežiaus nusistatymą.

Kaip žinia, pirmutinis argumentas prieš uždraudimą kontroliuoti gimdymų skaičių nurodo, kad tai yra prieštaravimas progresui, bausis atsilikimas, siekimas atsukti istorijos ratą atgal, pažeidimas asmens laisvės ir tt. "Daily World" sako, kad jis sutinka su šiais argumentais. Vadinasi, komunistai pasisako už palikimą patiems žmonėms, pačioms šeimoms spręsti, kiek vaikų jie nori turėti ir gimdyti. Bažnyčia neturi teisės kištis į šį reikalą, drausti tikintiesiems pasinaudoti mokslo pasiekimais nusistatytai šeimoms dydį.

Bet tie, kurie jau pasisakė prieš popiežiaus nusistatymą šiuo klausimu, kurių tarpe yra nemažai ir pačių katalikų, vartoja ir kitą argumentą. O tas argumentas yra toks: perdaug žmonių pasaulyje, ypač ekonominiuose atsilikusiuose kraštuose perdaug sparčiai žmonės veisiasi, todėl gimsta skurdas ir badas. Norint sėkmingai kovoti prieš tą reiškinį, tenka imtis kontrolės ant gimdymų skaičiaus.

Šiuo argumentu, kaip žinia, vadovaujasi ir mūsų Amerikos vyriausybė. Neseniai Kongresas priėmė ir prezidentas pasirašė taip vadinamą "užsieniui pagalbą teikimo" įstatymą. Jame kaip tik ir sakoma, kad pagalba teikiama su ta sąlyga, jog tuose kraštuose bus siekiama sumažinti gimdymų skaičių.

"Daily World" šį argumentą griežtai atmeta ir pasmerkia. Laikraštis primena, kad kaip tik tokį argumentą kėlė ir vartojo Thomas Malthus 1796 metais pateisinimui Britanijos imperializmo užmačiui Azijoje ir kitur pasaulyje. Jis irgi teigė, kad perdaug pasaulyje žmonių, už tai pilna skurdo ir bado. Vienintelė išeitis: sumažinti gyventojų skaičių.

"Daily World" nurodė, kad tas argumentas buvo klaidingas tada ir jis tebėra klaidingas šiandien. Laikraštis sako:

"Tiesa, tarp ekspertų yra skirtingų nuomonių, kiek galima iš mūsų žemės išspausti ateities poreikiams. Bet šiandien klausimas yra ne tame, ar galima visus žmones aprūpinti maistu. Šiandien klausimas tame, kaip pašalinti barjerus, kurie neprileidžia žmonių orie maisto, arba kurie neleidžia pilnu pajėgumu maistą gaminti.

Paimkime Jungtines Valstijas. Ar čia kalta maisto stoka, kad turime net 256 pavietus, kuriuose viešpa-

tauja alkis ir badas?

Arba pažiūrėkime į tebesivystančius kraštus. Ar čia kaltininkas nėra žemos kainos, kurias kapitalistinės monopolijos moka už tuos kraštų produktus?

Paimkime Vietnamą. Mūsų prezidentas, kuris dejuoja, kad nėra balanso tarp gyventojų skaičiaus ir maisto kiekio, išakė Vietnamo sunaikinti javus, nulapuoti medžius, sunaikinti visą tautą.

Net ir tuose kraštuose, kur iš kūdikių akių tryksta alkis, kur kūdikiai miršta iš bado, vyriausias kaltininkas yra vietiniai ir svetimi išnaudotojai, imperialistinės monopolijos.

Šiandien prieš žmoniją vyriausias klausimas yra ne gimdymų skaičiaus sukontroliavimas, bet socialinės struktūros sukontroliavimas.

Toje pasaulio dalyje, kur viešpatauja išnaudojimas, pamatinis klausimas yra naujos rūšies kontrolė—kapitalizmo pakeitimas socializmu".

GRAŽIAI PAGERBĖ SAVO VEIKĖJĄ

SLA seimas suteikė senai veikėjai bostonietei J. M. Tumavičienei garbės nario titulą. "Tėvynė" apie tai rašo:

Tai gi, šis Seimas, padarydamas tą drąsų sprendimą, paskatino mus visus labiau tikėti į Susivienijimo ateitį, o per tai ir į visą lietuvišką veikimą, koks yra atliekamas šioje šalyje.

Dabar mes visi jaučiame, kad nedera nusiminti, jeigu retkarčiais pasitaiko nepasisekimai. Mes, tikėdami savo tautinio darbo kilnumu ir greta to, pasitikėdami savo žmonėmis, neatsižvelgiant kokioje pozicijoje jie būtų visuomenės gyvenime, padrašiname save toliau veikti tuo pilnu pasitikėjimu, kuris neabejotinai duos gražius vaisius ateityje.

KO PER DAUG, TAS BLOGAI

Lietuvos "Valstiečių laikraštys" skaitome dvi tokias žinutes:

Per porą metų šernų kaimenės Lietuvos miškuose padidėjo 3700 ir jau siekia 11,100. Bene daugiausia jų — Panevėžio ir kaimyninių rajonų miškuose. Čia tikrai jų skaičių reikia mažinti. Ir medžiotojai, manome, tai padarys. O Varėnos šilų 1000-čiai hektarų tenka tik po vieną šerną. Mažoka. Bet ir jie, anot žemdirbių, nusiaubia bulvių laukus, ankštinių pasėlius.

Anądien buvau Joniškyje. Zinote, kas nustebino — balandžių gausybė. Didžiuliai jų būriai stūkalojasi po kiemus — net ant žemės meta šesėlių... Behamių karvelių teko pastebėti ir ne vienoje kaimo gyvenvietėje.

Ko per daug — tas blogai. Blogai ir kad kai daug balandžių. Visų pirma sveikatos ir higienos požiūriu. Užtersia jie namus, balkonus, fasadus. Bet tas dar pusė bėdos. Benamių balandžiai dažnai serga ir platina bent 10 žmogui pavojingų ligų, tam tarpe tuberkuliozė, tularemija, ornitozė, pastereliozė... Sergantys paukščiai užkrečia pašarus, vandenį ir net dirvą. Jie taip pat išnešioja įvairius parazitus, vabzdžius ir erkes.

Tai gi reguliuokime balandžių skaičių.

Šešių šalių komunistų pasitarimai ir nutarimai ryšium su įvykiais Čekoslovakijoje

Visas pasaulis nekantriai laukė rugpjūtio 3 dieną Čekoslovakijos mieste Bratislavoje įvykusio socialistinių šalių komunistų pasitarimo rezultatų. Pasitarimo pareiškimas arba komunikatas jau paskelbtas. Žemiau paduodame iš jo svarbiausius punktus.

Pasiektus laimėjimus plėsti ir ginti

Pradžioje komunistai trumpai nurodė socialistinėse šalyse darbo liaudies pasiekti dideli laimėjimai, ir sakoma:

"Palaikyti, stiprinti ir ginti šiuos laimėjimus, iškovotus didvyriškomis kiekvienos tautos pastangomis, pasiaukojamu darbu, yra bendra visų socialistinių šalių internacionalinė pareiga. Tokios vieningos nuomonės yra visi pasitarimo dalyviai, kurie pareiškė esą tvirtai pasiryžę vystyti ir ginti socialistinius iškovojimus savo šalyse, siekti naujų laimėjimų, statant socializmą.

Broliškosios partijos, remdamosi istoriniu patyrimu, įsitikino, kad žengti į priekį socializmo ir komunizmo keliu galima tik griežtai ir nuosekliai vadovaujantis bendrai socialistinės visuomenės įsikūrimo dėsningumais ir, pirmiausia, stiprinant darbininkų klases ir jos avangardą — Komunistų partijų — vadovaujantį vaidmenį. Kartu kiekviena broliškoji partija, kurybiškai sprenddama tolesnio socialistinio vystymosi klausimus, atsižvelgia į nacionalinius ypatumus ir sąlygas".

Už nepalaužiamą solidarumą

Pasitarimo komunikate kalbama apie išlaikymą socialistinių šalių vienybės. Sakoma:

"Broliškosios partijos savo nepažeidžiamą solidarumą, didelį budrumą tvirtai ir ryžtingai priešpastato bet kuriems imperializmo, taip pat visų kitų antikomunistinių jėgų mėginimams susilpninti vadovaujantį darbininkų klases ir Komunistų partijų vaidmenį. Jos niekada niekam neleis pasėti nesantaiką tarp socialistinių valstybių, pakirsti socialistinės visuomenės santvarkos pagrindus. Broliška draugystė ir susitelkimas šia kryptimi atitinka gyvybinius mūsų tautų interesus, sudaro patikimą pagrindą socialistinės ekonominiams ir politiniams uždaviniams išspręsti, kurie iškyla mūsų šalių Komunistų partijoms.

Įvairiapusiškus socialistinės visuomenės kūrimo uždavinius kiekvienoje mūsų šalių žymiai lengviau išspręsti, teikiant savitarpisę pagalbą ir paramą.

Broliški ryšiai išplėčia ir gausina kiekvienos socialistinės šalies galimybes. Pasitarimo dalyviai pareiškė tvirtai siekti daryti viską, kas nuo jų priklauso, kad gerėtų visapusiškas jų šalių bendradarbiavimas, remiantis lygiateisiškumu, suverenumu ir nacionalinės nepriklausomybės, teritorinio vientisumo gerbimo, broliš-

kos savitarpio pagalbos ir socializmo principais."

Ekonominis bendradarbiavimas

Komunikate kalbama apie socialistinių šalių ekonominio bendradarbiavimo svarbą. Be ko kita pasakyta:

"Komunistų ir darbininkų partijos teikia pirmą eilę reikšmę tam, kad efektyviai naudojant didžiulius mūsų šalių gamtos išteklius, tobulinant socialistinio ūkio tvarkymo formas bei metodus, būtų galima toliau vystyti ekonomiką, kelti materialinio darbo žmonių gerovę. Efektyvus būdas šioms kilnioms tikslams siekti yra socialistinių šalių ekonominio bendradarbiavimo vystymas dvišaliu ir daugiašaliu pagrindu... Ryšium su tuo buvo vėl patvirtinta, kad aktualu artimiausiu metu surengti aukščiausio lygio ekonominio pasitarimą."

Prieš imperializmo pavojų

Komunistų ir darbininkų partijų pasitarimo pareiškimas nurodo tebegrūmojantį pavojų iš agresyvaus imperializmo pusės:

"Pasitarimo dalyviai laiko savo pareiga atkreipti tautų dėmesį į tai, kad dėl agresyvio imperializmo politikos tarptautinė padėtis pastaruoju metu tebėra sudėtinga ir pavojinga. Šiomis sąlygomis broliškos socialistinių šalių partijos... vėl patvirtina esančios pasirengusios derinti ir koordinuoti savo veiksmus tarptautinėje arenoje.

Darbininkų klasė, valstietija, inteligentija, visi darbo žmonės trokšta taikos ir ramybės savo šalims, visiems pasaulio žmonėms. Socialistinės šalys darė, daro ir darys viską, kad šie šventi tautų lūkesčiai išsipildytų. Mūsų partijos pareiškia, kad jos ir toliau bendradarbiaus, sprendžiant šį kilnų uždavinį, su visomis komunistų ir darbininkų partijomis, su visomis pažangiomis pasaulio jėgomis kovoje už visuotinę taiką, laisvę, nepriklausomybę ir socialinę pažangą."

Rūpinimasis kitų tautų saugumu

Komunikate kalbama apie padėtį Artimuosiuose rytuose, pasmerkiama agresyvi Izraelio politika ir pasisakoma už Jungtinių Tautų Tarybos 1967 metų lapkričio 22 d. priimtos rezoliucijos vykdymą.

Taip pat kalbama apie visos Europos saugumą. "Apsvarstę padėtį Europoje, pasitarimo dalyviai pažymi, kad revanšizmo, militarizmo ir neonacizmo jėgų aktyvėjimas Vakarų Vokietijoje betarpiškai liečia socialistinių šalių saugumą ir kelia grėsmę visuotinei taikai. Mes ir toliau nuosekliai vykdysime Europos klausimais suderintą politiką, atitinkančią bendrus socialistinių šalių interesus..."

Socialistinių šalių Komunistų partijos reiškia pasitarimo dalyviai siekti, kad būtų užtikrintas Europos saugumas... Jos pasirengusios padaryti viską, kad būtų sušauktas Europos tautų

kongresas taikai ginti mūsų žemyne..."

Varšuvos sutarties reikšmė

Kaip žinia, Čekoslovakijoje buvo kilę balsų už peržiūrėjimą Varšuvos militarinės sutarties ir net už Čekoslovakijos pasitraukimą iš jos. Komunikate tuo svarbiu reikalu sakoma:

"Šiandien, kai imperialistinės JAV, Vakarų Vokietijos ir kitų šalių jėgos reiškia savo agresyvų aktyvumą, atkakliai mėgina susilpninti sandraugą, broliškųjų partijų atstovai laiko būtinu dar kartą pabrėžti ypatingą Varšuvos Sutarties reikšmę. Ši sutartis, kurią sudarė socialistinės valstybės, atsakydamos į revanšistinės Vakarų Vokietijos stojimą į agresyvų imperialistinį NATO bloką, buvo ir bebėra galingas taikos ir Europos tautų saugumo veiksnys. Ji yra neįveikiama kliūtis visiems, kas norėtų revizuoti antrojo pasaulinio karo rezultatus. Ji patikimai gina socializmo iškovojimus, broliškųjų valstybių suverenumą ir nepriklausomybę. Ja siekiama stiprinti Europos saugumą, saugoti visuotinę taiką.

Dabartinė padėtis reikalauja iš mūsų nesilpnėjančių pastangų didinti kiekvienos socialistinės valstybės ir visos socialistinės sandraugos gynybinį pajėgumą, stiprinti politinį ir karinį bendradarbiavimą Varšuvos Sutarties organizacijoje."

Už pasaulinę komunistų vienybę

Paskutinis komunikatas kalba apie sutelkimą ir apvienijimą visų komunistinių jėgų. Užgirdami numatytą pasaulio komunistų pasitarimą, susirinkimo dalyviai sako: "Broliškosios partijos aukštai vertina šį darbą ir reiškia įsitikinimą, kad būsimasis pasitarimas praeis sėkmingai ir inė svarbų indėlių į visų revoliucinių dabarties jėgų konsolidavimą."

Paskutinis komunikato paragrafas skamba taip:

"Partijos — Bratislavos pasitarimo dalyvės — daro šį pareiškimą, būdamos giliai įsitikinusios, kad jame išreikštos pozicijos ir pažiūros atitinka visų broliškųjų šalių ir partijų interesus, neišardoma mūsų šalių tautų draugystė, taikos, demokratijos, nacionalinės nepriklausomybės ir socialinio intereso."

Pareiškimą pasirašo sekančių šešių šalių atstovai: Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Tarybų Sąjungos, Vengrijos ir Rytų Vokietijos.

Japonijos spaudoje

Lietuvos Mokslų akademijos Fizikinių-techninių energetikos problemų instituto šiluminės fizikos laboratorijos vadovo akademiko prof. A. Žukausko ir šiluminio modelavimo laboratorijos vadovo technikos mokslo kandidato A. Šlančiausko darbas "Greičio ir temperatūros laukų sąveika klampiuose skysčiuose, vykstant šilumos mainams" išspausdintas Japonijos inžinierių-technikų sąjungos tarptautinio simpoziumo pranešimų leidinyje.

O. KAPSE

Į NAUJĄ GYVENIMĄ

(Tąsa)

Visa Domo Viršelio sodyba alsuoja gyvybe. Juda, kaip skruzdėlynas. Domo brolienė ir trys šauniausios kolūkietės švaistosi su dideliais runkeliniais peiliais, lyg su kardais, ir raizgo pakliuvusias po ranka pyrago bandas, kumpi, kepsnius, krauja į lėkštes, o joms padeda dvi jų paauglės dukros.

—Dėkit viską ant „konvejerio“ dėkit!,—šaukia ištiesus rankas Alina.

—O šituos į ką?,—klausi Janė, vilkdama kupiną rėtį pyragaičių.

Ir taip merginos su pagalba „konvejerio“ greitai viską surikiuoja ant ilgų stalu.

Kieme sukiniėjasi susirinkę artimiausieji kaimynai. Vieni sėdi ant nupiauto išpurtusio ir sudžiūvusio gluosnio, kiti ant mėsinio lovio. Moterys išsidėsčiusios jauname sodelyje ant kvepiančios žolės, ir beveik visų žvilgsniai nukreipti į kelią.

Staiža moterys pašoksta, kaip vanago išgąsdintos vištos, kudakuodamos: „Jau, jau parburzgia,“ ir susimeta prie durų.

Tuo tarpu svečiai, išgirde paleistą slantazodi—„Užsėst stalus.“ tvliai slenka ilgais suolais, kol užpildo visą užstatelė.

Tačiau vestuviniuku šios „barikados“ nenustebino ir jie turėjo pasiruošę pakankamai priemonių su paimiti.

Kolūkietė Jaudeviene, žvilgterėjusi kairėn ir dešinėn, užtraukė, o su ja ir visi kartu:

Ar gera kelia svečiai turėjo? (2k)
Ar nesutiko pilko vilkelio?
Ar neišbarstė svečiai lauktuvių?

Merginos tuojaus pripylė pilną lėkštę saldainių.

Moterys lyg aprimo, tačiau tenorais ir bosais vyrai dar vis rėkė:

Ar neišlaistė svečiai vėnelio (2k)
Niekio nepadarysi. Teko ištuštinti būsnančias kišenes. Ir norš penki vyno buteliai, kaip atominiai užtaisai, buvo iškinkuoti ant stalu. Tačiau „barikados“ ne tik nesudrebėjo, bet dar garsiau visi užtraukė:

Ar gera kelia svečiai turėjo? (2k)
Ar nesutiko pilko vilkelio?
Ar nesugrauzė svočios tortelio?

Svočia, išdidžiai švpsodamasi, manydama būsiant nugalėtoja, paklojo ant stalo vidurio torta „peteliškė.“

Dainavimas sutriko ir „barikada“ ėmė trauktis į šalis, užleisdamos vietą garbin-giams svečiams.

Pirmas tostas, kuri pasiūlė kolūkio pirmininkas, buvo išgertas „Už laimingą ir darnų jaunųjų gyvenimą.“ Jį palydėjo daina:

Gėrimėlis pagal norą,
Tegyvuoja nauja pora (3k)

Dauguma svečių buvo sotūs, patenkinti stenksėjo ir svarstė, kur pakabinti akis. Vieni jas kabino ant piršlio, kiti ant svočios, o paskui pakuždomis tarpusavy komentavo, kad piršlys jau pernelg nuplikęs, anksčiau toks nebuves ir, kažkodėl, šandien esąs labai nedrąsus; o svočia jau perdaug išsipuošusi ir sagė esanti per didelė: kaip koks „spatku-tis.“ Smarkus ginčas moterų tarpe kilo dėl svočios antakių: vienos tvirtino, kad dažyti, o kitos—esa visada toki buvę. Padėtį ištaisė traktorininkas Lapelis, kuris sėdėjo gale stalo ir, lyg niekur nieko, pradėjo:

O tai balius, tai lakimas,
Tu jaunųjų apkiatimas:
Nei jie geria, nei dainuoja,
Nei viens kitą pabučiuoja.

Visi akis susmeigė į jaunuosius ir prasidėjo dainuojama kritika ir raginimas būti aktyvesniems ir visų aktyvaudoje pasirodyti, kad jie mylisi.

Kadangi jaunieji „kritika“ nekreipė dėmesio, o tik šaltai viens į kitą žvilg-terėjo ir švptelėjo, vestuviniukai vėl pradėjo ieškoti priekabių ir visi, lyg susitarę, kiek tik gerklės išneša, užtraukė:

Karti, karti degtinė karti (2k),
Kad pasibučiuotų, tai būt saldi (2k)
Bučiuok, bučiuok, jaunasis, bučiuok (2k),
Kai jaunas buvai, visas bučiavai (2k),
Bučiuos, bučiuos jaunasis bučiuos (2k):
Jau jaunoji taiso lūpas,

o jauniki ima ūpas.

Jaunieji jautėsi labai nejaukiai. Verūtė sėdėjo nuleidus galvą. Žarstydamas ant stalo trupinėlius, save ramino ir nekantriai laukė, kada liausis šis degi-nimas žodžiais ir žvilgsniais.

Domas ei, kaip vyras, matęs šilto ir karšto, sėdėjo ramus. Jo laikysena, ro-dos, sakė: „Nors ir sprokit berėkdami. Niekio iš to nebus.“ Ir šitas io „mand-rumas“ neliko svečių nepastebėtas. Šie vėl pradėjo:

Tas jaunasis tikras krienas,
Išbučiavęs jau nevienu,
O kai reikia su sava—
Nesinori ir gana.

—Perdaug, jau perdaug,—ėmė užtari-nėti piršlys.—Šitai pat jau nebuvo.

Dainininkai prikišo prie piršlio:
Mokyk, mokyk, piršleli, mokyk (2k);
Ženotas buvai, tu viską žinai.—
Ženotas buvai, ne jau užmiršai?

Piršlys, apkabindamas svočią, ėmė gestais rodyti, kaip reikia bučiuotis.
O daina jau pagavo ir svočią:

Mokyk, mokyk, svočiuote, mokyk (2k);
Ženota buvai,—tu viską žinai.

Svočia, sėdėdama jaunosios dešinėje, palinko jaunavedžių pusėn ir pradėjo kažką snibždėti jaunajai į ausį.
Vestuviniukai, tikėdamiesi gerų rezul-tatų, svočiuotę gražiai apdainavo:

Svočiuote, rože, svočia lelijelė,
Kodėl tavo, kodėl tavo
kamašiuikai girgžda?..

Svočia, išsitraukusi iš rankinuko veid-rodėlį ir išsitraukdama jį pastalėje, ne-žymiai taisydavo plaukus.

Ant stalo jau atsirado putojantis alu-tis, kuriuo dainininkai mieliai gavino įkautusias gerklės. Buvo atoslūgis. Jau-nieji pradėjo tarpusavy šnekučiuotis. Budrūs „žvalgai“ tuoj pastebėjo ir vėl pragydo:

Jaunasis nor bučiuot (2k),
O jaunoji nesiduot.
Imk šniūrą, duok į skūrą,
Kad pamestų tą notūrą (2k).

(Bus daugiau)

LAIKRODŽIAI

Muša laikrodžiai.
Gaudžia varpai ir aikštės,
Aplink tave
Minutės brėžia ratus—
Mažas kasdienybės orbitas.
Ir virpa ore sekundės—
Pilki lietaus lašai.
Muša laikrodžiai.

Kas tu — žuvis ar paukštis—
Ant pilko gatvių ir sienų akmenio?
Teisė alsuoti ir kentėti.
Teisė juoktis ir pasirinkti.

Muša laikrodžiai.
Muša laikrodžiai!

Ir gaudžia varpai ir aikštės,
Sankryžų triukšmas ir savo tyloj—
Klausaisi,

Atmetusi nuo kaktos
Sulytus ir pilkus plaukus.

Aplink tave
Apibrėžia ratą minutė—
Posforinė orbita

Sugniaužtoj rankoj
Po pirštų galais

Raudona plaka sekundė—
Sūrus ir šiltas šaltinis...

Janina Degutyte

MISLINCIVS

Kryžiaus karai Čekijoje

Jei karalius Zigmantas būtų ilgiau gyvenęs, gal jam ir būtų pavykę taikiu keliu visą Čekiją nuvesti į popiežiaus bučių. Tačiau 1437 metų pabaigoje jis mirė ir sostas atiteko jo žen-tui, Austrijos karaliui Al-bertui. Šis, kaip tikras po-piežiaus tarnas, sekamais metais įgalino 1418 m. iš-leistą pop. Martino V bulę, skelbiančią husitams, val-diečiams ir vikliferčiams mirtį, ir paneigė kitas če-ky-moravų turėtas privile-gijas. Jis ametė Kompakta-tą. Žmonės sukilo. Jie pa-darė sandorą su Lenkija, kurios karalius, Kazimie-ras Jogailaitis, — pasirin-ktas ir Čekijos karalium.

Lenkija jiems padėjo kariuoti. Albertas nepajėgė Čekijos nukariauti ir 1439 m. mirė. Logingu įpėdiniu liko dar negimęs Alberto sūnus Vladislovas. Fakti-noji Čekijos valdžia atiteko dvim gubernatoriui — kalikstui Ptačekui ir kata-likui Mainhardui. 1445 m. Ptačekas mirė ir jo vietą užėmė jaunas baronas Ge-orgas Podiebradas, esantis kalikstų kunigo Rokyzanos įtakoje.

Pop. Mikalojus V pano-ro neiškia padėtimi pasi-naudoti ir 1448 m. išsiun-tė Pragon savo legatą kar-dinolą Joną. Šiam čekai pa-statė sekamas sąlygas: pri-pažinti Kompaktatą ir pa-skirti Rokysaną arkivyskū-pu. Negalėdamas čekų rei-kalavimus patenkinti, Jonas slapta iš Pragos pabėgo. Tuomet Podiebradas pasi-skelbė Pragos valdovu, o Mainhardą įkišo į kalėjimą, kuriame jis netrukus mirė. Kai 1452 m. jaunas Austri-jos karalius Vladislovas bu-vo oficialiai pripažintas Če-kyjos - Moravijos karalium, Georgas Padiebradas liko jų regentu. O kai 1457 m. Vladislovas mirė, Padiebra-das tapo Čekijos-Moravijos karalium; kalikstas Rokysa-na buvo vyriausias dvasios vadas.

Popiežiaus-veidmainys

Koks veidmainys buvo pop. Mikalojus V, galima matyti kad ir iš šio inciden-to: kai 1447 m. jis norėjo užimti bažnytinio seimo pa-šalinto jo pirmtako, pop. Felikso V, vietą, jis užgyrė visus Bazelio suvažiavimo darbus, reiškia ir padaryta su Čekijos husitais sutarti-jų Kompaktatą. Bet kai jį iš-

rinkęs seimas išsiskirstė — jis pirmesnįjį savo aproba-tą paneigė. Kompaktatą, esą, nesutinkanti su po-piežių politika. Jis nenorįs pirkti taikos kompromiso kaina, jis turįs tik vieną kelią „eretikams“ patenkinti — inkviziciją!

Kitas ne mažesnis veid-mainys buvo, Zigmantas, kuris buvo karalium ne tik Čekijos, bet ir Vengrijos. Taigi Kompaktatos nuosta-tai turėjo liesti visas jo val-das, kartu ir Vengriją. Bet jis Vengriją atidavė popie-žiaus Eugenijaus IV valiai, o šis 1436 m. pasiuntė ten žiaurų inkvizitorių, vienuo-lį Džiakomo de la Marką, kuris be atodairos degino ir kalino tos šalies disiden-tus. Iš Vengrijos šis bu-delis nusitrenkė į Transil-vaniją ir kitas pietvakari-nės Europos sritis, neap-lenkdamas ir padunojo sla-vų teritorijas. Popiežiaus negalėjo atsidžiaugti savo tarno kruvinais darbais!

Tačiau kai tas pradėjo ke-denti ir pasileidusius kunig-us, Bakskos arkivysk. Si-monas jį ekskomunikavo. Dar blogiau jam išėjo Vengrijoje, kai jis bandė sudeginti kunigą su trimis jo sėbrais: vietos gyventojai atėmė iš jo kalinius, o jį patį išvijjo.

Negalėdamas Čekijos pa-vertgti inkvizicijos ir gink-lo pagalba, pop. Mikalojus V sumanė pasinaudoti la-pės gudrumu. 1451 m. jis išsiuntė ten misionierių-inkvizitorių pranciškūnų observantų generalinį vika-rą Džiovani Kapistraną. Kur Kapistranas neturėjo galios ten jis bandė opo-mentus atvertti prie Romos savo pamokslais, o kur tik galėjo — juos korė ir gyvus degino! Lenkijoje 1453 m. jis viena diena sudegino 43 apostatus žydus (atsisakiu-sius katalikybės, kurią anks-čiau buvo priėmę). Kur tik jis ėjo, stengėsi subversijos keliu pasėti nepasitikiimą pasaulietiškaja vyriausybe, jeigu joje nesėdėjo kunigai ir klerikalai. Jis norėjo sugriauti Romai nepalan-kias valstybes, grauždamas, kaip kirminas, iš vidaus. Kapistranas trankėsi Sile-zijoje, Vokietijoje ir kitose šalyse. Praga to vilko avies kailyje neįsileido, nors jis net kelis kartus prašėsi. 1454 m. jis veikė Krok-uvoje ir Breslave. Kur tik jis pasisuko, visur jo kelias

buvo pasruvęs nekaltų žmo-nių krauju. Austrijos ka-ralius Vladislovas 1454 m. ragino tą budelį būti santū-resniu. Tačiau jam perdaug kvepėjo degančios žmogie-ponos ir kraujo kvapas; jis buvo nesuturimas sadistas!

Karas prieš turkus

1455 m. Kapistranas savo dėmesį nukreipė į kitą pu-sę; jis ten užuodė didesnį kraujo klaną. Mat, Frank-forte buvo organizuojamas kryžiaus karas prieš tur-kus, kurie 1453 metų pava-sarį, paėmę Konstantinopolį (dabar Istambulas), grasi-to Europai invazija. Ties Neuburgu, netoli Vienos, rinkosi kariai. Bet 1455 m. kovo 22 d. mirė pop. Mi-kalojus V, tad visi bažny-čios „princai“ subėgo į Ro-mą ir kariuomenė pakriko. Balandžio 8 d. jau buvo iš-rinktas naujas popiežiaus, Kalikstas III, kuris tuoj pradėjo šaukti visus krikš-čionis į „šventą karą“ prieš netikėlius turkus. Tiberi-jaus upėje buvo statomi žy-giuvi laivai. Sumobilizuota didelė kariuona, kurios va-du buvo Vengrijos renega-tas J. Hunyadis. Iš pas-kos selino, kaip hiena, po-piežiaus atstovas Kapistranas.

Kova įvyko 1456 m. lie-pos 14 d. Turakai buvo ga-lutinai sumušti ir pabėgo. Jie paliko kovos lauke 24,000 užmuštų karių ir 300 sunkiųjų pabūklų (patran-kių). Kilo ligos, nuo kurių mirė daugybė karių, tarp kurių ir 300 sunkiųjų pa-būklų (patrankų). Nelaido-ti pūvanti lavonai sukėlė tokį nešvankų tvaiką, kad sunku buvo kvėpuoti. Kilo ligos, nuo kurių mirė dau-gybė karių, tarp kurių buvo ir jų vadas J. Hunyadis. Po trijų mėnesių, nuo senat-vės mirė ir žiaurusis inkvi-zitorius Kapistranas. Pop. Aleksandas VIII - 1690 m. paskelbė tą galvažudį „šven-tuoju.“

Kai buvo mobilizuojamas kryžiaus karas prieš tur-kus, kai buvo reikalinga če-kių pagalba, tai pop. Kalikstas III Georgą Podiebradą vadino „gerbiama mu kara-lium“ ir „brangiuoju sūnu-mi.“ Bet kai tik pavojus praėjo, kai turkai buvo nu-galėti—jis paskelbtas „ere-tiku“, nevertu karaliaus vai-niko!

Popiežiaus Pijus II

Pop. Kalikstui III mirus, jo vietą atiteko Pijui II, ku-ris, kai dar buvo kardinolu Ainėju Silvijum, Bazelio sei-me pridėjo ir savo ranką prie

Kompaktos sukūrimo. Gi tapęs popiežium, jis į tai ugnimi spaudė ir keikė Čekijos karalių G. Podie-bradą; savo paties darbo jis išsižadėjo. Atrodo, jog tokia jau yra popiežių mo-ralė! Jis jezuitų dekaną Vavlovą paskyrė Pragos ar-kivyskūpijos administrato-riumi, tuomi tiksliai pastū-mė į šalį kalikstą vyskūpą Rokyzaną ir įžeidė kara-liaus Podiebrado garbę. Iš to kilo aštrūs kivrėčiai. 1964 m. birželio mėn pop. Pijus II viešai išskaitė visas Čekijos „nuodėmes“ ir prakei-kė savo darbo vaisių — Kompaktatą. Jis paskelbė karalių Podiebradą „eretiku“ ir reikalavo, kad šis nedelsiant atvyktų Romon aiškintis.

Tačiau veidmainys Pijus II, nesulaukęs tos laimingos valandos, kada jis būtų ga-lėjęs Podiebradą lauže gy-vą sudeginti, — mirė, o jo kėdėn atsisėdo Povilas II, kuris ne menkesniu uolumu tęsė savo pirmtako pradėtą darbą. 1465 m. Povilas II paskyrė tris kardinolus Po-diebradui teisti, bet šis „teisman“ nestojė. Jis šau-kė Podiebradą teisman 1468 m., o šiam nestojus — sekamais metais Povilas išakė visoms katalikų baž-nyčioms tris kartus per me-tus, mišų laikui, keikti Ge-orgo Podiebrado vardą. Tas rodo, kaip baisiai popiežius buvo įsiutęs!

To dar ne gana. Tais pat metais Povilas II išsiuntė Vokietijon Feraros vyskū-ną su įsakymu ruošti kry-žiaus kara prieš Čekiją, ku-riai karalium jis paskyrė Vengrijos valdovą Matą Korviną. Šis nukariavo Mo-raviją ir grąsino pačiai Čekijai. Kova tęsėsi il-gai. Jos eigos metu (1471 m.) karalius Podiebradas mirė. Čekai karalium pas-irinko Lenkijos kara-liaus Kazimiero Jogailaičio sūnų Vladislovą II. 1474 m. abu kontestantai susi-taikino: Matas gavo Mora-viją, Silezija ir Lusantijos dali, o Vladislovas Čekiją.

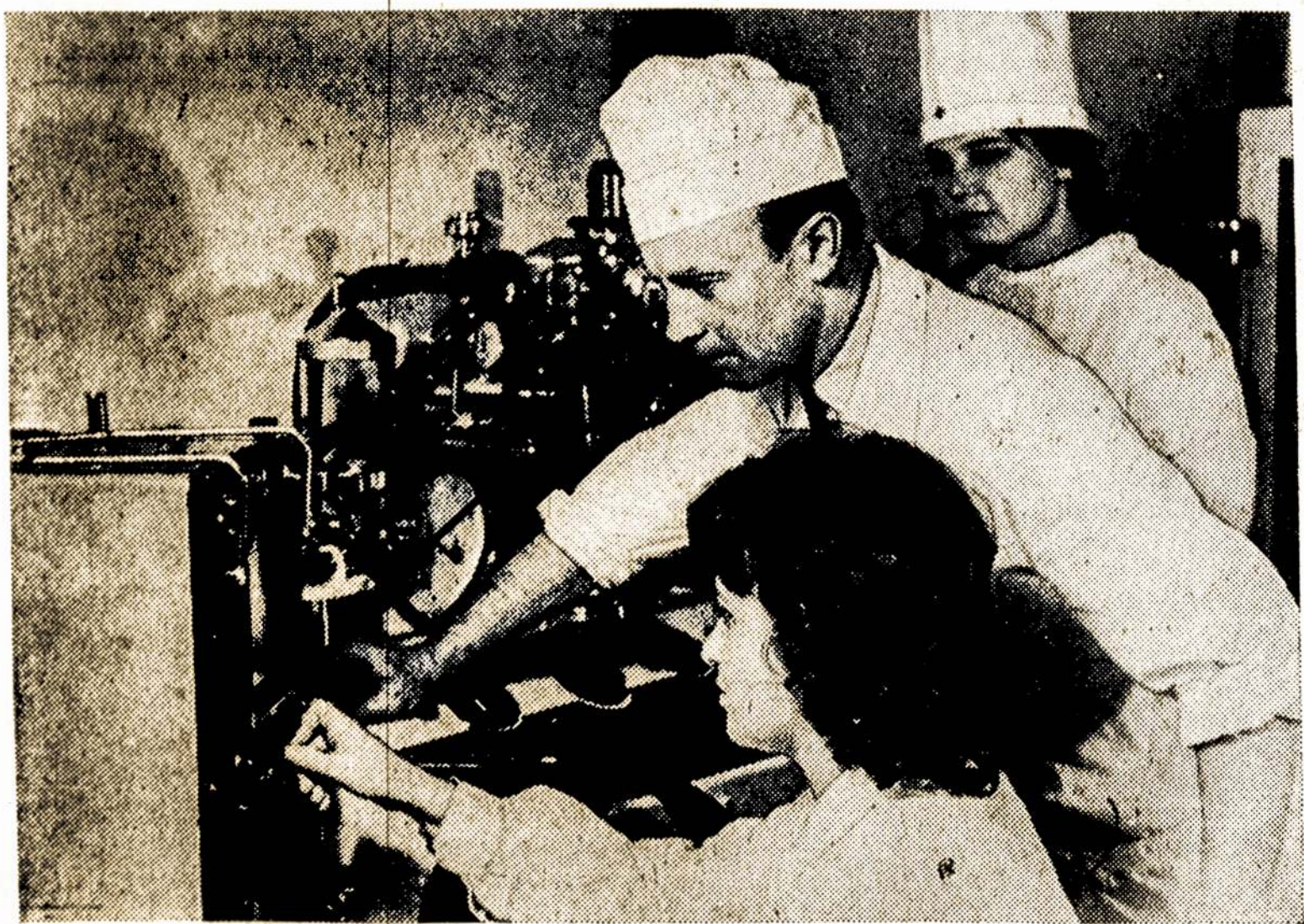
Kai 1490 m. Matas mirė, Vladislovui teko ne tik mi-nėtosios trys provincijos, bet ir pati Vengrija. Vladis-lovas buvo praktikuojantis katalikas, bet jis nekludė ir katalikams laikytis dviejų elementų komunijos; jis bu-vo gana tolerantiškas. Po-piežiaus misionieriai bei in-kvizitoriai dažnai bastėsi Čekijoje, bet jie turėjo ten-kintis vien savo propagan-da, laisvais itikinėjimais, ne degančiais liežuviais ope-ruoti. 1497 m. ten įvesta baudžiava.

Georgas Podiebradas bu-vo 1468 m. pranciškonus iš savo šalies išvijęs; Vladis-lovas 1482 m. vėl jiems lei-do grįžti. Tačiau sekamais metais jie vos savo kudašiu spėjo iš Čekijos išnešti! Sukilę žmonės sugriovė jų vienuolyną, kurį jie atsta-tė tik 1629 m.

IR TAIP KOVOJAMA...

Bolivijoje tobos genties indėnai dieną naktį nešioja apsvynioję aplink kaklą ir krūtine ilgus ir siaurus vė-rinčius iš žuvis žvynų. Jie neva apsaugo nuo baisių nakties sapnų.

Tik pusė ispanų skaito laikraščius. 65 procentai skaitančiųjų netiki tuo, kas laikraščiuose parašyta. Tai paskelbė vienas Barselonos laikraštis.

Nedidelis reanimavimo posto kolektyvas Kauno respublikinėje klinikoje įkurtas prieš dvejus metus akademiko Z. Januškevičiaus iniciatyva. Labai populiarius. Čia dirba prityrę gydytojai reanimatologai, apsiginklavę modernia diagnostikos ir gydymo aparata. Vien praėjusiais metais jie suteikė pagalbą 134 ligoniams, kurie buvo ties pat mirties slenksčiu.

Sunkiomis, atsakingomis žmogaus atgaivinimo minutėmis visuomet įtemptai dirba reanimavimo posto vedėjas Gediminas Kanaporius ir jo kolegos Birutė Šlapikienė bei Sulamita Taftienė.

Neseniai čia vietoj posto atidarytas naujas reanimavimo skyrius, kuris tapo ne tik kovos prieš klinikinę mirtį ir termininę būklę centru. Čia taip pat bus priimami ligoniai, reikalingi intensyvaus gydymo.

Nuotraukoje: gydytojai reanimatoriai S. Taftienė ir G. Kanaporius ir me-dicinos sesuo E. Stoškūnaitė (iš dešinės) reanimavimo kabinete. M. Ogajaus nuotr.

BINGHAMTON, N. Y.

LDS 6 kuopos išvyka buvo linksma

Liepos 28 d. Jono Kulbio kempėje LDS 6 kuopos išvyka buvo linksma ir skaitoma gerai pavykusia.

Nors iš ryto buvo vėsi ir ūkanota, kas rengėjoms sukėlė nemažą rūpesį: manyta, kad tikrai prasidės lyti ir sugadins mūsų su-ruošta pikniką. Tačiau, dar prieš vidurdienį oras išsigiedrėjo ir per visą mielą dieną buvo patogus ir gražus.

Pagal mūsų koloniją žmonių suvažiuo nemažai. Turėjome svečių, tai mūsų gerieji kaimynai - draugai: Stasys ir jo žmona Lucy Rauduvės iš Pittstono, Marė Gureikienė ir Kazys Genys iš Scrantono, Pranas Mankauskas, Elzb. Kairaitienė, Marė Sinkevičienė, Marė Gilvickienė ir Marcelė Bolukonienė iš Wilkes-Barre. Visi jie yra pažangiečiai, šviesos nešėjai žmonių gyvenimui pagerinti; puikūs, malonūs žmonės, kurie, nors tolokai gyvena, tačiau yra dažni mūsų pramogų lankytojai. Rengėjos reikė jiems visiems didelį, širdingą padėkos žodį. Mums visiems buvo labai malonu su jumis susitikti ir šiltai dešinę paspausti.

Rengėjos įdėjo daug ir sunkaus darbo, iki viską išvykai priruošė ir, kaip žinoma, tos pačios rengėjos, dar su padidinta energija, sušilusios per visą laiką darbavosi prie valgių, o gerimais Marutės vyras Juozas Lynn vienas turėjo visus dalyvius aptarnauti.

Dalyvių nuotaika buvo maloni ir linksma; susibūriavę grupelėmis vaišinosi, pokalbiavo, o linksmiausioji dainininkų grupelė savo gražiomis lietuviškomis dainomis per kelias valandas išvyką linksmino. Ačiū jums, dainininkai.

Verta pažymėti, kad Jono Kulbio kempė — puiki vieta piknikams. Graži, ra-

mi, smagu šiltomis dienomis poilsiauti medžių pavėsyje, linksmai su draugais praleisti dieną jaukiuoje gamtoje.

Vakarėjant, dalyviai jau ruošiasi grįžti į namus. O mūsų gerieji svečiai-kaimynai atsisveikindami pareiškė pageidavimą, kad mes šią vasarą surengtumėm dar vieną pikniką, ir jie pasižadėjo atvykti, nes jiems vieta labai patiko. Tą patį pareiškė ir visi kiti dalyviai. Taip mūsų linksma išvyka ir užsibaigė gerame ūpe, linksmoje nuotaikoje.

Kaip ir paprastai, rengėjoms teko sunkiai padirbėti, tačiau numatoma, kad jų darbas bus sėkmingas. Jos susidėjo dalykėlius, kurie joms priklausė, atsiveikino vietas savininkus Kulbius ir pačios viena kitą pabučiavusios sėdo į mašinas ir važiuo namo. Tai šios linksmos išvykos rengėjos: M. Lynn, A. Maldaikienė L. Mainionienė ir jų pagelbininkas Mariutė, vyras Juozas Lynn, kuris vienas atliko dviejų vyrų darbą.

Ona Wellus

Sellersville, Pa.

Pietūs ir vakarienių įvyks rugsėjo 1 dieną B. ir A. Ramanauškų ūkyje

Buvome manę šiais metais turėti tik vieną sueigą. Bet draugai pageidauja, kad suruoštume dar vieną parengimą. Vasara jau baigiasi ir visiems teks žiemos laikui ilsėtis, ilgtis ir norėti vienas kitam paspausti dešinę, susėdus po medeliais, pasikalbėti, išpūdziais pasidalinti ir draugiškai dieną praleisti.

Tai gi mes — Ramanauškai ir draugai philadelphiečiai — kviečiame visus draugus ir pažįstamus ne tik patiemis atvažiuoti, bet ir kitus savo draugus atsivežti, o visi būsit gerai pamaitinti ir visi būsite savo at-

silankymu patenkinti. Pietūs bus duodami 1 val., vakarienių — 5 val.

Draugai mainieriai pramogų kartą skaitlingai dalyvavo. Manau, kad ir šį kartą neatsisakys atlikti tolimą kelionę — skaitlingai pas mus atvyks.

Draugai ir draugės brooklyniečiai mus visus savo atsilankymu pradžiugina. Tai gi prašome ir šiuo kartą skaitlingai atvykti ir gražiai antrą išvyką pas mus praleisti.

Chesteris, Eastonas, Readingas ir N. J. valstija, jei philadelphiečiai pakankamai nepadiduos, tai savo atsilankymu parengime juos viršys. Tai gi, draugai ir draugės philadelphiečiai, nepadiduosite. Šis parengimas ir jūsų atsilankymas bus mano gyvenime brangus prisiminimas. Tik atsilankę sužinosite mano sekretą.

B. Ramanauškienė

Philadelphia, Pa.

Namų apvogimai, asmenų užpuolimai

Nemalonu rašinėti žinutis apie kokius blogus nuotikius, bet esu tai privertus daryti, nes šiais didžiosios žmonių protinės įtampos laikais beveik nieko gero ir neįvyksta. Tai mūsų valdanciujų sluogsnių padariniai.

Liepos 30 d. 3-čią val. po pietų du jauni banditai atėjo į Alberto Merkiio rezidenciją — aplėšimo tikslu. Vienas banditas atliko revoliuciją prieš W. Thomson krutinės, o antrasis įėjęs į vidų išrausė visus kambarius. Pasigrobė 180 dol. pinigų, brangų riešinį laikrodėlį ir porą žiedų, ir išėjo ramūs, kaip niekur nieko...

Tai jau trečiu kartą plėšikai aplankė gerai žinomą tautinių šokių mokytoją Albertą Merki. Bet seniau plėšikai nieko vertingo nepasidėmė, tik tai daug žalos padarė, sulaužydami spynas ir apgadindami duris.

Taipgi labai nemalonus nuotykis ištiko ir šių žodžių rašėją. Turėdamas svarbų reikalą, einu po boma apgyventą sritį (skid row) 9th ir Vine St. Susitinku 4 pusamžius vyrus. Du iš jų praėjo šalia, o kiti du pastoją man kelią ir vienas, nei žodelio netaręs, griebė stipriais pirštais man už krutinės, mane kratė. Bet, tuo pačiu momentu senesnio amžiaus vyras patarė jam manęs nenušti. Ir užpuolikas paklausęs dar kartą papurtė, kad net mano dantys kaleno, ir mane paleido. Nieko neėmė. Tik tai marškiniai liko be sagų.

Toji trumpa drama įvyko irgi 2 val. dieną. Žmonių daug šalitakiais vaikšto. Automobiliai tik zuja, ir niekam nei galvoj, kaip pikntadariai pastoja praeiviui kelią, ir daro su juo ką jie nori...

—:—
Šio šeštadienio popietį

įvyks susirinkimas LLD 10 kuopos. Todėl, draugai ir draugės, suglauskime ir sutvirtinkime savo jėgas svarbiame visuomeniniame darbu. Nes tik organizuotai galima daug naudingų darbų nuveikti.

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

—:—
"L" Reporteris

Waterbury, Conn.

Policija areštavo įtartus hippiais

Liepos 26 d. čia tapo areštuoti 16 įtartų hippėmis jaunų žmonių, daugumoje šešiolikamečių pusbėrnių ir pusmergių. Policija sako kad pas juos radę pavojingų ginklų ir narkotikų. Tarp jų matosi ir trys lietuviškos pavardės. Šiandieniškas amerikinis gyvenimas įtraukia visus, neklausia iš kurios tautos tu kilęs.

Juos suareštavo City Green Parke. Mes tą dieną buvome nuvykę su reikalais į Waterburį, prisieję porą valandų palaukti buso. Tai gi, buvo proga pamatyti tuos ilgaplaukius. Jie sėdėjo ant žolės, nors tenai yra gana suolų. Jie buvo policijos raginami atsistoti ant suolų. Jiems pasipriešinus, tapo areštuoti.

—:—
Rugpjūčio 18 d. draugų Vaitionių sodyboje įvyks graži sueiga, bus duodami pietūs. Tai gi visi lietuviai, iš visų Connecticut valstijos rajonų prašomi dalyvauti. Pietūs bus duodami pirmą valandą.

Taipgi turimi priminti, kad Bridgeporte įvyks operetė "Sudrumsta širdis", atvėsus orui, apie vidurį spalio (Oct.). Tėmykite pranešimus spaudoje. Suvidains brooklyniečiai.

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

—:—
Strižauskas

ėisiumi į ligoninę". Bet ji nesėdėjo, nepasirodė kaip ligonė, pajėgė būti su visais linksma.

Linkiu draugei greitai su-sveikti.

Ačiū visiems dalyviams už atsilankymą.

—:—
Mariutė Brazaitienė
gražiai aplankyta

Liepos 21 Moterų klubo narės ir svečių gražus būrelis susirinko į aplankyti ir suteikti jai paramos. Kurios negalėjo dalyvauti jai prisituntė korteles su parama, nes parama jai labai reikalinga. Ji negauna jokių pajamų, tik iš savo namelio. Tai labai sunkus gyvenimas.

Mariutė dėkoja visiems už gražią paramą, už taip skaitlingą atsilankymą ir už korteles.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

—:—
A. S.

Help Wanted Female

EXPERIENCED OPERATORS

Wanted. Good conditons. HI earnings. Pleasant surroundings. Steady work.

LESLIE FASHIONS
132 Maffett St., Plains, Pa.
717-822-3506 (55-61)

NURSES & AIDES

RNS and LGPNS. Paid vacation, sick time, holidays, Blue Cross & Blue Shield. Apply Township Manor Convalescent Nursing Center, 265 Township Line Rd., Elkins, Pa., ES 9-2700. (58-61)

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

—:—
Alvinas

Help Wanted Male

AUTO Mechanics, truck work, clean mod. shop. Health & welfare, hospitalization & non contributory retirement, paid vac. & holidays. Union shop. Good working conds. Contact Mr. Joe Shore. International Harvester Co., 4298 Macalester St., DA 9-0400. An equal opportunity employer. (59-61)

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

—:—
Milton Manufacturing Company

ST. PETERSBURG, FLA.

VYTAUTAS ZABLACKAS

Mirė liepos 14 d., Spring Valley, Calif.

Mes St. Petersburgiečiai reiškiamo širdingiausią užuojaut

Mano prisiminimai apie dr. Sofiją Čenkiūtę-Mažeikienę

Pradžioje šio šimtmečio Ameriką atvyko daug Lietuvos jaunimo. Sofija Čenkiūtė kartu su kitais, pasiekė Brooklyną. Nežinau, ar Sofija jau Lietuvoje buvo išjūngusi į pažangųjį judėjimą, ar jinau atvyko pas progresyvius lietuvius, kurie ją atvedė į LSS 19 kp. eiles.

Didžiūma atvykusių dirbo siuvyklose pas lietuvių kontraktorius, kur prisiglaudė ir Sofija. Siuvėjų unija buvo silpna, mokėstis už darbą menkutė, darbo sąlygos varginančios; daugiau būdavo bedarbių eilėse, negu darbe. Siuvėjų amatas buvo pažemintas. Kaip kas sakėdavo: "Siuvėjai maitinasi tik silkų galvomis".

1912 m. Brooklyne lietuviai siuvėjai išėjo į streiką. Po kelių savaitių dauguma jų pradėjo badauti. Reikėjo padėti alkaniesiems. Kur įvykdavo daugiau susikirtimų su streiklaužiais, daugiau areštų, unija krepdavosi merginų pagalbos. Šaunios lietuvaitės visur gerai pasirodydavo. Anksti rytą vienos eidavo į pikioto eilę, kitos skubėdavo į unijos steigtą komunalę virtuvę, kur streikieriai ateidavo pavalgyti. Sofija, kartu su kitomis, nuo anksti ryto iki vėlav vakarui ruošė maistą, guodė streikuojančius. Turbūt tai buvo pirmas didesnis lietuvių siuvėjų laimėtas streikas.

Pradžioje 1914 m. Juozo Šukio vadovybėje LSS 19 kp. iniciatyva ruošėmės perstatymui veikalui "Nihilistai". Sofija turėjo stambią partiją. Sofija gauta apdovanojo ne tik grožiu,

Pergalė reikalinga Lietuvai

Interviu su Meksikos olimpiados čempionu

Po vieno mėnesio, rugpjūčio 10-ąją, iš Maskvos Šeremetjevo aerodromo pakils IL-62. Jo kursas — į Montrealį, o iš ten — tiesiai į pietus, į Meksikos miestą — XIX olimpiadų žaidynių sostinę. Jau tvirtai žinoma, kad tarybinės delegacijos sudėtyje bus Vilniaus "Zalgirio" irkluočių ketveriukė — J. Jagelevičius, V. Sterlikas, A. Bagdonavičius ir Z. Jukna (taip pat ir vairininkas J. Lorensonas). Ši teisė Lietuvos irkluočiams, kaip stipriausiai pastarųjų metu valčiai sąlyje, suteikta išimtinai. Sūlome Jūsų dėmesiui ELTOS korespondento B. Bučelio pokalbį su valties kapitonu, TSRS nusipelnusių sporto meistrų Zigmū Jukna.

—Anglai tvirtina, kad mylios daro čempionus. Ar daug jų priirklavote per savo sportinę karjerą?

—Manau, kad iki Meksikos nuplaukti jau galėjome seniai. Bet neskubėjome: norime pataikyti pačiu laiku.

—Vadinasi, į olimpiadų trofėjų dalybas?

—O kodėl ne? Mūdiems sun Bagdonavičium tai bus trečias bandymas. Albano ežere, netoli Romos, 1960 metais nelėmė sidabrą, Tokijyje, plaukdamas aštuonvietė, nuvairavome pro šalį.

—Beje, iš toliau, kaip sakoma, matyti geriau. Kuob

ti išvadą, kad sportinė kova teikia jums tik malonumą? Ir kad sportas — žaidimas, o ne darbas, sunkus darbas?..

—Rungtyniauti malonu, sportas — tauri kova, nors ir nelengva. Bet aš skaitau, kad iš sporto negavau tiek, kiek norėjau... O šypsodavausi ir pralaimėjęs: svarbiausia gyvenime ir sporte man yra ne triumfas, o kova.

—Kokie yra Jūsų ateities planai?

—Esu fizikas. Dabar neakivaizdinu būdu studijuojau ekonomiką. Norėčiau suderinti šias dvi specialybes, dirbdamas liaudies ūkyje. Vilioja darbas geroje gamykloje.

Rep.

Kanados pašto streikas baigtas

Ottawa. — Kanados pašto darbininkų streikas baigtas bendru susitarimu su darbininkų unija.

24,000 darbininkų, išstreikavę 20 dienų, gaus pakelti algas iki 29 c. į valandą.

Tokijas. — Daugiau kaip 6,000 japonų demonstravo prieš Jungtinių Valstijų ambasados, smerkdami atominės bombos metimą ant Hirošimos ir Nagasakio miestų prieš 23 metus. Reikalavo panaikinti visus atominius ginklus.

Ekvadoriaus respublikoje policija užmušė 15 žemės ūkio darbininkų, kovojančių už žemės reformą.

Washington. — 29 Kubos pabėgėliai (dipukai) prašo Jungtinių Valstijų valdžios nemokamai juos gražinti Kubon.

Jungtinių Tautų gen. sekr. U Thant pasiuntė G. V. Jarrin į Vidurrijų teritoriją tartis tarp arabų ir Izraelio.

New Yorke. — 50 įžymių dvasiškių pareiškė, kad jie remia sen. McCarthy kandidatūrą prezidento vietai.

Kennedale, Texas. — Didžiulis gazolino tankas eksplodavo, sužeisdamas 16 žmonių, tris kritiškai.

Racine, Wis. — 18 žmonių sužeista, kuomet baltieji ir negrai jaunuoliai įstraukė į muštynes. Daugelio namų langai išdaužyti.

Siūlo "dovaną"

Juostas jubiliatams su išauštais užrašais pagal užsakymus imasi gaminti "Dangos" imonė. Lėles "Antanėlių" ir "Vaiųtė" tautiniais drabužiais "aprenge" vilniškės "Vienybės" imonės dailininkai.

O iš viso šiais metais "Dovanos" susivienijimo imonės gamina daugiau kaip dvejų šimtų modelių naujų meninių dirbinių.

Argentinoje per futbolo rungtynes vienas žiūrovas, nepatenkintas teisėju, užmetė jam laso ir ištraukė iš aikštės. Teismas, svarstydamas bylą, nutarė kaltinamasis išstisus metus turės vakarais saugoti futbolo teisėjo daržą.

Pensininkų atostogos

Išvažiuodamas į atostogas, pasiėmiau nuo V. Vilkauskio, "Laisvės" darbuotojo ir vadininko, 2 "Laisvės" serijų sąsiuvinius. Viename sąsiuvinyje randa 20 bilietukų, kurie parduoda po 25 c. Šie "L" bilietukai platinasi gerai, yra proga užkalbinti žmogų ir pasiūlyti, išbandyti savo laimę... o dar didesnė proga tarti žodį kitą spaudos reikalui.

Pirmesniuose savo rašiniuose žymėjau apie vietoves, gamtą, žmones, kurie yra labai malonūs, o jų didelė dalis yra mūsų amžiaus — pensininkai. Sakysim, senmečių-pensininkų buitis — tai tik nuolatinės atostogos. Yra laiko kalboms, jos būtų svarbios ar tuščios. Daugelis skiria žymiai daugiau laiko kalbėti apie ligas, operacijas, artritą ir gydytojus, kurie nuolat sergančius gydo visokiomis piliulėmis ir niekada nepagydo.

Kaip jau patirta, retas pokalbiuose prisimena klasių kovas, nors pažangūs lietuviai visi yra jose dalyvavę. Mat, senatvėje daugelis krypta taikstyti, nuolaidžiauti...

Sprendžiau, kad atostogose laiko bus ir skaitymui. Pasiėmiau tris svarbiausius klausimais knygas (anglų

kalba "The Broken Seal" (paslaptingas kelias į Pearl Harbor), parašytą Ladislai Farago. Tai knyga, kuri iškelia JAV ir Japonijos nesutikimus Azijoje. Knyga 400 pusl. "The Complete Text of U. S. Riot Commission Report" — knyga 610 pusl., turi 20 pusl. brieferių, 16 pusl. nuotraukų iš įvykių. Trečia knyga "Why We Can't Wait", parašyta Martin Luther King, Jr. Jau įpusėjau šią knygą skaityti. Ji yra labai svarbi. Čia kalbama apie dvidešimtojo šimtmečio žmogų Negrą, kuris išėjo iš kantų ir išdrįso kovoti prieš bavergejus, už žmogaus teises, už žmogaus garbę.

Pripuolamai jau nerskaičiau keleta puslapių ir "U. S. Riot Commissions Report." Ši komisija savo raportaže žymėjo, kad miestų sukilimai turi pamatą sunkios ekonominės sąlygos. Ji patarė malšinti šiuos sukilimus ne jėga, ginklais, kaip dabar daroma, o duoti pagalbą ir palengvinimus skurstantiems žmonėms, ir riaušės reatsikartoti.

Kas bus toliau? Prie mūsų šalis prieš? Dar mes ne per seni susirūpinti, nes tai liečia ir mūsų anūkių ateitį.

Dzūkėlis

A. PETRIKA

Kaip pagerbiami šunės

T. Lietuvos žurnalistas Albertas Laurinčukas savo knygoje "Trečioji dolerio puse" mini White Plains, N. Y., matytas šunų kapines. Tai buvo ne koks nors paprastas gardas, bet liukusinis keliolikos akrų apimties parkas, kurio šlaituose, dekoratyvinių krūmių ir jovarų bei klevų pavėsiuose, sidabrinuose grabuose išsi-palaidoti milijonierų ištikimi draugai — borzai, kurtai, pūdeliai ir kitų veislių keturkojai. Tokių kapinių Jungtinėse Amerikos Valstijose yra daug. Iš 27 milijonų šunų, juk nemanoma jų dalis kasmet apleidžia šį "griešną pasaulį." Juos reikia palaidoti.

Tose kapinėse, kaip knygos autorius teigia, jas matė ir šunims pastatytus brangius marmuro paminklus su įvairiais prašais. Prie vieno kudliaus kapo stovi kokio tai šventojto pilno ūgio statula. Kito paminklo granite iškaltas "velionys" atvaizdas ir apačioje iškirstas prašas: "Ilsėkis ramybėje! Netrukus vėl susitiksim!" Kitų kapai papuošti Amerikos vėliavomis bei gelėmis.

Amerikos turtovaliai šunims myli. Kai buvo tiesiama per Long Island, N. Y., autostrada ("parkway"), vienoje vietoje jai kelia pastojų šunų kapinės. Milijonierkos niekaip nesutiko, kad jų numylėtinių ramybė būtų sudrumsta. Jos autostrados statymo komisija patraukė teisman ir visą darbą ilgam sutrugdė. Pagaliau konfliktas likviduotas kompromiso keliu: kapinių savininkai nupirko nemažą žemės plotą, esantį šalia kapinių, ir autostrada nuvesta aplink kapines, padaryta didelis vingis. O, kas turi galią! Mat, yra ir "kulturingų"

šunų, kuriems jų ponai perka sidabrinus grabus ir stato brangius paminklus. Kad šalyje yra 30 milijonų pusbardžiai gyvenančių žmonių, jiems tai nerūpi!

Velionies poeto Klemenso Jurgelionio "giminaitė", su kuria jis gyveno Niujorke, kai redagavo "Tėvynę", buvo išmokiusi savo šunėlį melstis. Prieš pusryčius, pietus ir vakarienę jis atsisiklaupdavo, galvą pagarbai nulenkdavo ir taip išbūdavo, kol jo šeimininkė garsiai sukalbėdavo "Sveika, Marija". Kai tik jis, baigusi maldą, pasakydavo "Amen" — šunelis pakildavo ir linksmas bėgdavo prie savo ēdalo.

New Yorke areštuotas 24 metų vyriškis kaip pasikėsines prievartauti moteriškę traukinyje vidurdienio metu.

LaGuardia aerouoste atidarytas naujas 1,095 pėdų ilgio takas, taikomas tokiems lėktuvams, kurie beveik tiesiai iš aukšto leidžiasi žemyn.

Būrys žmonių piketavo New Yorke universitetą protestui prieš paskyrimą studentų veiklos pareigūnų asmens, įtarto antisemitizme.

Sekmadienio rytą rastas mirtinai sužalotas savininkas St. Nicholas Cafe, 523 Evergreen Ave., Brooklyne. Spėjiojama, kad nužudytas tikslu apiplėšti.

Tokijas. — Dar 610 japonų yra aukos Amerikos atominės bombos, numestos ant Hirošimos. Siemet tokių mirė 32.

Dideli pietūs ir graži popietė po žaliais medžiais

Visiems Brooklyno ir priemiesčių lietuviams puikiai yra žinomas Forest Parkas prie Woodhaven Blvd. Jį pasiekti iš visur lengva.

Ir štai šioje rojiškoje geroje po aukštais medžiais rugpjūčio 11 d. įvyks "Barbecue" parė. Ją ruošia grupė brooklyniečių. Tūklas: duoti progą visiems susieiti, skaniai pasivalgyti, pasidalyti mintimis visais dienoms įvykiams ir gražiai, linksmam praleisti visą popietę.

Pietūs prasidės 1 val. O "hot dogs" su raugintais kopūstais užbaigimui gražios dienos apie 5-tą val.

Visi ir visos kviečiami. Priedas: Jeigu tą dieną lytu, tai pietūs įvyks "Laisvės" salėje, Ozone Parke.

ŽMOGUS GALI PRAPULTI

Rugpjūčio 3 d. New Yorke Central parke rasta iki mirties supiaustyta rausvaplaukė moteris, apie 25 m., sužalota 29-niais piūviais.

Ypatinga tai, kad baigiantis savaitei ji tebegulėjo miesto lavoninėje. Niekas jos neatsisaukė, nepasigedo, nors buvo spaudoje garsinta jos išvaizda ir apranga.

Mūsų miestas — keistas! Tarp daugmilijoninės minios žmonių, kuriuos "saugo" kelios dešimtys tūkstančių specialios policinės ir visokios sąrgybos, galėto graži jauna moteris žūti tartum jos nei vardo nebuvo.

Susitikimas su viešnia

Gaila, kad laiko buvo tik kelios minutės su viešnia Stase Mieželaitiene Kennedv aerodrome susitikti. Praėjusi antradienį ji atskrido didžiuliu tarybinu lėktuvu tiesiai iš Maskvos. Bet kadangi jos destinacija buvo Chicago, tai čia tik persėdo į kita lėktuvą ir tuoj išskrido į Chicago pas savo sesute.

Viešnia sakė, kad turi leidimą Amerikoje viešėti beveik pusmetį, bet gal užtekėsia poros mėnesių. Žiūrės, kaip jai patiks mūsų Amerika, o pirmoje vietoje didžioji Chicaka.

Draugė Mieželaitienė naždadėjo grįždama atgal į Vilnių gal už poros mėnesių New Yorke nors kelioms dienoms ansistoti ir su mūsų didmiesčiu, ypač su jo ir apylinkės lietuviams, plačiau susipažinti. Na, tai ir lauksime tos progos.

Linkime viešniai iš Lietuvos laimingos viešnagės mūsų šalyje.

Beje, viešnia sakė, kad su tuo pačiu lėktuvu į Montrealį atskrido žurnalistas Kiauleikis iš Palangos.

Rep.

Eisenhoweris sunkiai serga. Washington. — Buves prezidentas Eisenhoweris gyvena šeštą širdies smūgį ir dabar ligoninėje sunkiai serga.

3,000 žuvo Filipinuose. Manila. — Žemės drebėjime žuvo daugiau kaip 3,000 žmonių. Nuostoliai dideli.

Parengimų kalendorius

Rugpjūčio 11 d.

bus "Barbecue" Forest Parke.

Rugsėjo 10 d.

LLD 185 kuopos pietūs. 12-tą valandą "Laisvės" salėje.

Rugsėjo 28 d.

Laisviečių banketas "Laisvės" salėje. Pradžia 5 val. popiet.

Spalio 12 d.

Piknikas pas Čiurlius, Pattenburg, N. J.

Lapkričio 10 d.

Metinis "Laisvės" koncertas New National Hall, Greenpoint-Brooklyn, N.Y.

Gruodžio 15 d.

LDS 13 kuopos metinis parengimas Laisvės salėje, Ozone Park, N. Y.

Bomba sprogo prie Kompartijos centro

New Yorke. — Rugpjūčio 6 d., apie 5 val. ryto, bomba sprogo prie Komunistų Partijos centro raštinės durų, išmušdama duryse didžiulę skylę.

Partijos pareigūnai pareiškė, kad tai ultrareakcionierių darbas. Tai jau 14-oji New Yorke sproguos bomba įvairiose įstaigose. Tūli Kubos pabėgėliai giriasi, kad tai jų darbas terorizuoti Kubai pritariančias įstaigas.

Kas vyksta į pikniką Worcester, Mass.

Sužinojome, kad rugpjūčio 18 d. į Worcesterio "Laisvės" pikniką vyksta J. Grybas, A. ir O. Melkūnai, A. Sakal ir jo draugė Genie.

Taipgi piknike dalyvaus ir kalbės Ieva Mizarienė, LLD centro sekretorė, ka tik grįžusi iš Lietuvos. Ji perduos savo išpūdžius, Lietuvoje įgytus.

Veikiausia iš New Yorke apylinkės ir daugiau vyks į šį pikniką.

Rep.

Juškų sveikinimas iš Leningrado

Sveikiname visus laisviečius, adiečius ir kitus iš Leningrado miesto.

Mes važinėjame po miestą ir džiaugiamės jo artistiškais pastatais. Matėm palocių — Zimny dvorec.

Rytoj važiuosim į Vilnių. Jonas ir sūnus H. Juškai M. Knystautienė 1968 m. rugp. 1 d.

PATOGI VIETA

Brooklyne į teismabūtį atvyko grupė ir tardymą pašauktų vyrų, itartų prekiavime narkotikais. Teisėjas jų tardymą atidėjo. Manytum, kad jie greičiausiai ners laukan pasinaudoti dar viena laisva diena. Bet ne.

Policininkas pastebėjo juos ko tai lūkuriojant. Juos pasekė ir užtikto teismabučio išvietėje apsidalinančius nauja narkotikų doze.

Indijoje aptikta nauja vorų rūšis. Šie vorai gali 13 metų išbūti be maisto.